

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 325/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť W. N., P., zastúpeného advokátkou JUDr. A. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 34/2009 a jeho rozsudkom z 22. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť W. N. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2009 doručená sťažnosť W. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva „*na súkromie*“ podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na „*súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR*“

v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 5 Co 34/2009 a jeho rozsudkom z 22. apríla 2009.

1. Sťažovateľ, ktorý je „občan Poľskej republiky žijúci na území Slovenskej republiky“, prostredníctvom svojho advokáta v sťažnosti uviedol, že „... Listom zo dňa 26. 1. 2000 zaslala V. ... môjmu klientovi oznámenie o začatí správneho konania vo veci zdravotného poistenia, nakoľko si vraj nesplnil svoju povinnosť platiť poistné včas a v správnej výške, za čo mu okrem iného bude uložená aj pokuta. Následne V. vydala dva platobné výmery č. 2045/a/00 na sumu 22.674,-- Sk a 2045/b/00 na sumu 39.761,-- Sk zo dňa 26. 1. 2000. Dlžné poistné vyčíslili od januára 1995. Môj klient sa proti uvedeným platobným výmerom odvolal, V. ... však jeho odvolanie zamietla a napadnuté platobné výmery potvrdila v celom rozsahu...

Môj klient medzičasom bol nútený navštevovať rôzne úrady či už na Slovensku alebo v Poľsku, aby v stanovenej lehote preukázal existenciu uskutočňovaných platieb, hoci toto mali vedieť pracovníci V., nakoľko išlo o dohodu platnú od roku 1948...

M. ... až listom zo dňa 14. 4. 2003 informovalo môjho klienta po jeho viacerých návštevách, urgenciách, telefonátoch, že skutočne je zdravotná starostlivosť poľských občanov - poberateľov dôchodkov z dôchodkového zabezpečenia Poľskej republiky poskytnutá na území SR hradená v súlade s touto zmluvou a že ministerstvo upozorní zdravotné poisťovne o tom, že títo občania nemajú povinnosť platiť poistné na zdravotné poistenie, nakoľko toto za nich platí Poľská republika...

Napriek všetkému úsiliu môjho klienta obdržal opätovne list od V. ... zo dňa 28. 7. 2003, v ktorom ho vyzývajú k úhrade dlžného poistného za obdobie od 1/2000 do 6/2003 v sume 17.532,-- Sk a oznamujú, že v prípade neuskutočnenia úhrady budú vydané voči nemu platobné výmery. Opätovne môj klient poisťovni poukázal svojim listom zo dňa 4. 9. 2003 na všetky zistené argumenty, ako i to, že on nie je povinný platiť poistné. Taktiež dňa 4. 9. 2003 požiadal o zastavenie exekučného konania a uplatnil si trovy konania vo výške 3.122,-- Sk a trovy právneho zastúpenia vo výške 6.387,-- Sk...

Okresný súd v Považskej Bystrici (ďalej len „okresný súd“) na návrh povinného... exekúciu zastavil... 23. 10. 2003 a trovy môjmu klientovi nepriznal...

Môj klient nevidel žiadnu inú možnosť domôcť sa svojich nárokov, preto dňa 27. 5. 2004 podal na Okresnom súde... návrh na náhradu škody, kde žiadal zaviazať V. k zaplateniu nemajetkovej ujmy vo výške 250.000,- Sk, ako i trov konania a právneho zastúpenia – sp. zn. 6 C 129/2004...

Po obšírnom dokazovaní súd návrh zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania dňa 7. 7. 2005. Aj voči tomuto sa môj klient odvolal, pričom Krajský súd svojim rozhodnutím sp. zn. 5 Co 257/05 napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie...

Okresný súd... svojim rozsudkom zo dňa 23. 4. 2007 návrh... zamietol a nepriznal mu ani náhradu trov konania. Voči tomuto rozhodnutiu sa môj klient odvolal a po ďalšom dokazovaní na Krajskom súde... sp. zn. 5 Co 193/2007 súd rozhodol tak, že pôvodný rozsudok zmenil a môjmu klientovi priznal sumu 62.430,- Sk a trovy konania vo výške 56.961,- Sk... Poistovňa... podala dovolanie proti rozsudku Krajského súdu... na Najvyšší súd ... Medzičasom však sumu 62.435,- Sk môjmu klientovi, ako i 56.961,- Sk titulom trov uhradila.

Najvyšší súd... svojim rozhodnutím sp. zn. 5 Cdo 274/2007 zo dňa 10. 12. 2008 vec zrušil a vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu... Odvolací súd bez nariadenia pojednávania vec prerokoval a rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 Co 34/2009 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 5. 5. 2009...“

2. Podľa názoru sťažovateľa „Je nesporné, že predmetné exekučné konanie, sa dotýka povesti, osobnej cti a ochrany mena sťažovateľa. Exekučné konanie sa v každom prípade dotýka občianskych (základných) práv sťažovateľa takéto rozhodnutie nepochybne predstavovalo zásah do súkromného a rodinného života. Máme za to, že Krajský súd... vo svojom poslednom rozhodnutí bez dôsledného preskúmania len rutinne opakuje tvrdenia dovolacieho súdu...

Na základe vyššie uvedených skutočností máme za to, že súkromná sféra sťažovateľa, teda právo jednotlivca žiť v určitej sfére spoločenských vzťahov podľa svojich predstáv – bez zbytočných obmedzení, príkazov či zákazov ustanovených orgánmi verejnej moci, bolo zásahom orgánov verejnej moci porušené a následná škoda spočívajúca v nemajetkovej

ujme bola dôvodná a táto mu v konečnom dôsledku na základe nesprávnych rozhodnutí súdu nebola priznaná, hoci mal právo v zmysle čl. 46, ods. 3 na náhradu škody aj za použitia ustanovenia paragrafu 13 a nasl. Obč. zák.“.

3. Sťažovateľ (kvalifikovane právne zastúpený) navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo navrhovateľa na súkromie podľa čl. 19, ods. 1 a 2 prvá veta a právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, ods. 3 Ústavy SR, bolo v konaní sp. zn. 5 Co 34/2009 Krajským súdom... porušené.

Navrhovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.963,22 Eur...

Krajský súd... je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 275,84 Eur na účet právnej zástupkyne...“

4. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil písomnosti a rozhodnutia dokumentujúce v časovej nadväznosti konanie (administratívne, exekučné a súdne) v jeho občianskoprávnej veci, z ktorých vzhľadom na predmet sťažnosti (namietanie porušenia označených základných práv postupom a rozhodnutím všeobecných súdov) ústavný súd považuje za relevantné citovať podstatné časti dovolacieho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 274/2007 z 10. decembra 2008 a na neho nadväzujúceho odvolacieho rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 34/2009-271 z 22. apríla 2009.

a) Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

«... V prejednávanej veci žalobca uplatnil dva nároky, a to nárok na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 11 a § 13 Občianskeho zákonníka). Žaloba v časti o splnenie povinnosti nahradiť škodu bola právoplatne zamietnutá a dovolanie žalovanej sa tejto časti rozhodnutia odvolacieho súdu nedotýka. Prieskumu dovolacieho súdu preto otázka správnosti rozhodovania súdov o tejto otázke nepodlieha. Zvyšnej časti žaloby, týkajúcej sa povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej na jeho osobnosti (§ 11a nasl. Občianskeho zákonníka), bolo odvolacím

súdom sčasti vyhovené. V dôsledku podania dovolania žalovanou treba v dovolacom konaní posúdiť správnosť tohto rozhodnutia odvolacieho súdu.

Občiansky zákonník v § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do jej osobnosti, najmä jej života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy.

K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Pojem zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby zákonník nedefinuje ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva fyzickej osoby. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi je predovšetkým neoprávnenosť a nedovolenosť zásahu, ďalej objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, príčinná súvislosť medzi zásahom a porušením osobnostných práv. Nedostatok ktoréhokolvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť uloženia sankcií podľa ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd vyvodil svoj záver o existencii zásahu do osobnostných práv žalobcu v podstate z toho, že žalovaná vymáhala od žalobcu poistné bezdôvodne („... konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu, ktorý neoprávnene vymáhal nárok, ktorý mu evidentne nepatril“) majúc za to, že ňou vydané výmery sú nezákonné [„Z dokazovania pred súdom prvého stupňa je zrejmé, že žalovaný vydal platobné výmery, na základe ktorých sa viedlo exekučné konanie, v priebehu ktorého sa však preukázalo, že predmetné platobné výmery zo strany žalovaného „súdu“ (zrejme správne má byť slovo „sú“) nezákonné, nakoľko...“].

Záver odvolacieho súdu o existencii zásahu do osobnostných práv žalobcu konaním žalovanej nie je správny, resp. je predčasný...

Až po riadnom odôvodnení záveru o existencii neoprávneného zásahu žalovanej objektívne spôsobilého zasiahnuť do konkrétnych zložiek osobnosti žalobcu a riadnom ustálení príčinnej súvislosti medzi takým zásahom a porušením osobnostných práv žalobcu

bolo možné pristúpiť ku skúmaniu, či žalobcovi vzniklo právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Dovolací pripomína odvolaciemu súdu, že podľa ustálenej súdnej praxe neoprávneným zásahom v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t. j. s právnym poriadkom. Niektoré zásahy, hoci zdanlivo odporujú objektívnemu právu, nemožno napriek tomu posúdiť ako neoprávnené. Podstatou toho je existencia okolností vylučujúcich neoprávnenosť zásahu... Pokiaľ teda je v súlade so zákonnými podmienkami začaté príslušné konanie, v ktorom bolo vydané zákonom predpokladané rozhodnutie, nie je vydanie takého rozhodnutia neoprávneným zásahom do osobnostných práv účastníka konania, a to ani v prípade, že po jeho vydaní sa preukáže, že nebolo vydané dôvodne. Nemožno pritom opomenúť, že otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú. Súd vychádza z toho, že rozhodnutie je nezákonné iba vtedy, ak rozhodnutie bolo príslušným rozhodnutím kompetentného orgánu zrušené ako nezákonné...

Bude úlohou odvolacieho súdu, aby v ďalšom konaní, vychádzajúc z vyššie uvedených zásad, posúdil, či konaním a rozhodnutiami žalovanej mohlo byť zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu.

V prípade, že odvolací súd na základe ďalšieho konania vo svojom novom rozhodnutí dospeje k záveru, že sú dané všetky znaky neoprávnenosti zásahu žalovanej do osobnostných práv žalobcu, bude potrebné riadne skúmať, či neoprávnený zásah spočívajúci v porušení alebo ohrození osobnosti žalobcu skutočne vyvolal následok predpokladaný v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne príčinnej súvislosti zatažuje dotknutú fyzickú osobu.

Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, bude pritom treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, môže byť

fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 15/03)...

Keďže v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd nedostatočne zistil skutkový stav, dovolací súd uznesením zrušil jeho dovolaním žalovanej dôvodne napadnutú časť rozsudku vo veci samej (§ 243b ods. 2, prvá veta O. s. p. v znení zákona č. 384/2008 Z. z.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p. v znení zákona č. 384/2008 Z. z.). zrušil aj od zrušovanej časti rozhodnutia závislé rozhodnutia o trovách konania a o súdnom poplatku [§ 242 ods. 2 písm. b) O. s. p.]»

b) Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 34/2009 z 22. apríla 2009 „v právnej veci žalobcu... proti žalovanému... o náhradu škody vo výške 30.000,- Sk a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 220.000,- Sk...“ rozhodol tak, že „rozsudok prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil“ a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

5. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná judikatúra).

6. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu a nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 34/2009 a jeho rozsudkom z 22. apríla 2009.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa proti postupu a rozsudku krajského súdu v súlade so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov môžu byť zmenené, prípadne zrušené zásadne len z dôvodov uvedených v Občianskom súdnom poriadku (ďalej len „OSP“) a iba na základe riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré majú účastníci konania k dispozícii v rámci všeobecného súdnictva. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať alebo alternovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

Ústavný súd pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a uplatňovania s ústavou, resp. s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov len v prípade, ak v konaní, ktoré predchádzalo ich vydaniu, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04, IV. ÚS 397/08).

7. Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 5 Co 34/2009 z 22. apríla 2009 ako odvolací súd (po vrátení mu veci dovolacím súdom na ďalšie konanie) potvrdil rozsudok okresného súdu z 23. apríla 2007 č. k. 6 C 129/2004-187. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„... rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O. s. p. z týchto dôvodov:

Rozsudok súdu prvého stupňa v zamietavej časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 28.723,- Sk, v časti zastavujúcej čo do 1.277,- Sk a v časti, týkajúcej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, čo do 157.565,- Sk odvolaním, ani dovolaním napadnutý nebol, a preto v tejto časti je rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s čiastočne potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. 5 Co/193/2007 právoplatný a rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknutý.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol potom len výrok, ktorým zamietol súd prvého stupňa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu voči žalovanej čo do 62.435,- Sk, teda v rozsahu, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu... Najvyšším súdom... ako súdom dovolacím.

Odvolací súd... dospel k záveru, že zo strany žalovaného sa nemohlo jednať o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby z dôvodu, že na strane žalovaného sa jednalo o zásah dovolený zákonom. Žalovaný vykonával zákonnú licenciu, kedy plnil právnu povinnosť, ktorú mu ukladá zákon. Neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti je vylúčená aj vtedy, ak došlo k zásahu v rámci úradného konania a ak zásah nevybočil z rámca daného platnými predpismi. Za neoprávnený zásah nemožno teda považovať vydanie rozhodnutia, a to ani v prípade, že po jeho vydaní sa preukáže, že nebolo vydané dôvodne. Nebolo by možné pripustiť žalobu na ochranu osobnosti pre obsah vydaného rozhodnutia proti orgánu, ktorý je povolaný také rozhodnutie urobiť. K náprave slúžia opravné prostriedky, prípadne návrh na opravu dôvodov rozhodnutia.

Faktom je..., že žalovaný síce upustil od výkonu rozhodnutia, ktoré je právoplatné a vykonateľné, bez toho, aby takéto rozhodnutie bolo zrušené. Za týchto okolností možno potom dôvodiť, že žalovaný jednal a konal na základe zákonnej licencie a pokiaľ nebolo sporné rozhodnutie zrušené rozhodnutím kompetentného orgánu ako nezákonné, nemožno takéto rozhodnutie považovať za také, ktoré by zasiahlo do práv na ochranu osobnosti žalobcu.

Rovnako dospel potom následne odvolací súd k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, akým spôsobom došlo k zásahu žalovaného do jeho práv na ochranu osobnosti, prípadne zároveň nepreukázal, akým spôsobom bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, kde bolo potrebné zároveň preukázať reakciu, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby.

Zo všetkých týchto okolností dospel... odvolací súd k záveru, že je potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý zamietol nárok navrhovateľa ako nedôvodný v napadnutej časti potvrdiť. Vo zvyšku sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, na ktoré v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. poukazuje.“

8. Ústavný súd opätovne pripomína, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže podľa svojej konštantnej judikatúry zasiahnuť len vtedy, ak by ich rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (mutatis mutandis I. ÚS 17/01), z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 34/2009 z 22. apríla 2009, takéto porušenie ústavný súd nezistil. Rozsudok krajského súdu je riadne a náležite odôvodnený. Ústavný súd nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvedené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné, resp. neudržateľné, ktoré by súčasne mali za následok namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozsudkom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

10. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Ochrany osobnosti sa môže fyzická osoba domáhať žalobou na všeobecnom súde. Ústavný súd považuje žalobu podľa § 11 Občianskeho zákonníka, o ktorej je príslušný rozhodnúť všeobecný súd, za účinný právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Sťažovateľ tento prostriedok svojej ochrany využil a skutočnosť, že vo veci konajúce súdy nerozhodli v súlade s jeho predstavami a jeho právnym názorom, nie je skutočnosťou spôsobujúcou porušenie tohto ním označeného základného práva. Navyše vo vzťahu k čl. 19 ods. 1 ústavy ústavný súd už vyslovil, že porušenie práv priznaných štátnym orgánom nemôže nastať samotným rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 22/94, I. ÚS 13/01, I. ÚS 376/08). Uvedené sa vzťahuje aj na tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ

namietal porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy.

11. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy (právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím... alebo nesprávnym postupom) ústavný súd konštatuje, že predmetom konania krajského súdu a jeho rozhodnutia bolo aj rozhodovanie o sťažovateľom uplatnenom nároku „na náhradu škody“ (v danom prípade nemajetkovej ujmy) spôsobenej nesprávnym úradným postupom, resp. rozhodnutím súdu.

12. Keďže v konaní o posudzovanej veci nebolo preukázané porušenie základných práv zaručených čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy (sťažovateľom uplatňovaná súdna ochrana podľa § 11 Občianskeho zákonníka a následné požadovanie nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka), nie je možné, resp. nedá sa vyvodiť ani žiadna spojitosť medzi postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 5 Co 34/2009 z 22. apríla 2009 a namietaným porušením čl. 46 ods. 3 ústavy, ktoré sťažovateľ vidí najmä v nesprávnom právnom posúdení existujúceho skutkového stavu krajským súdom. Ústavný súd konštatuje, že namietané porušenie sťažovateľom označených základných práv nemôže nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc, pričom ustanovenia čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy nezaručujú ochranu osobnosti a jej súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zásahom, ale zaručujú len ochranu pred neoprávneným zasahovaním (II. ÚS 7/99), čo nie je prípad sťažovateľa.

13. Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že nezistil rozpor v postupe a interpretácii zákona krajským súdom s ústavou, ako ani žiadnu inú možnosť porušenia označených základných práv, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto pri predbežnom prerokovaní ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia,

ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátkou, v petite sťažnosti (ale tiež v rámci jej obsahu) namietal porušenie čl. 19 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 3 ústavy. K namietanému porušeniu označených práv ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 a 2 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumcia pod právne normy. V okolnostiach danej veci uvedené znamená, že ani z tohto dôvodu nie je žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a sťažovateľom označenými právami.

15. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2009